

รายงานพิเศษ

อัฐวิวัฒน์ เจ๊ะเงาะ

ประเทศไทย นับเป็นดินแดนที่มีความอุดมสมบูรณ์ทั้งด้านภูมิประเทศ ฤดูกาล ตลอดจนสภาพอากาศมีความเหมาะสมสำหรับการทำเกษตรกรรม ทำให้ในแต่ละปีมีผลผลิตออกสู่ท้องตลาดให้ได้กินได้ขายเป็นจำนวนมากไม่น้อย ทั้งยังสามารถสร้างรายได้ให้เกษตรกรและเป็นรายได้สำคัญต่อการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศได้เป็นอย่างดี ซึ่งนับไปถึง กล้วยหอมทอง อีกหนึ่งพืชเศรษฐกิจสร้างรายได้ ความต้องการบริโภคภายในสูง ส่วนตลาดต่างประเทศก็ต้องการไม่แพ้กัน

ซึ่งหากพูดถึงผลผลิต กล้วยหอมทอง ที่โดดเด่น แค่พูดชื่อคนก็รู้จัก คงไม่พูดถึงชื่อของกลุ่ม แปลงใหญ่กล้วยหอมทอง ตำบลนพรัตน์ อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ไม่ได้ ด้วยเอกลักษณ์รสชาติตั้งแต่ครั้งแรกที่เห็น คือ ผลใหญ่ยาว ผิวมันวาว เนื้อแน่น เปลือกบาง แล้วยังมีกลิ่นหอมจนครองใจใครหลาย ๆ คน

พธีพันธ์ คองทอง
อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร

บุกุล นามปราศัย
ประธานแปลงใหญ่กล้วยหอมทองฯ

ศศิธร ชาญประเสริฐ เกษตรจังหวัดปทุมธานี

แต่กว่าจะมาถึงจุดนี้ เส้นทางนี้ก็ไม่ใช่เรื่องง่าย ศศิธร ขาญประเสริฐ เกษตรจังหวัดปทุมธานี เล่าย้อนตั้งแต่ครั้งแรกที่กรมส่งเสริมการเกษตร ภายใต้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในฐานะหน่วยงานหลักด้านการขับเคลื่อน ส่งเสริม และพัฒนาศักยภาพด้านการทำเกษตรของประเทศได้พบเจอคือ สิ่งที่เกิดการปลูกกล้วยมักพบเจอในช่วงก่อนหน้า คือ ปัญหาด้านวาทภัย จากพายุฤดูร้อน ส่งผลให้ สวนกล้วยได้รับความเสียหายจากปัญหา คอกกล้วยหัก หรือเครือกล้วยมีตรูป แม้เกษตรกรพยายามลดความเสียหาย โดยใช้ไม้ไผ่ค้ำพุงต้น และปลูกลูกไม้กันลม แต่ป้องกันไม่ได้ เมื่อเจอลมพายุแรง

ทางกลุ่มฯ จึงได้ร่วมกับ กรมส่งเสริมการเกษตร พร้อมหน่วยงาน ภายใต้สังกัดกระทรวงฯ ร่วมกับสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี แห่งประเทศไทย (วว.) นำเทคโนโลยีการสร้างนวัตกรรม การผลิตกล้วยต้นเดี่ยวเพื่อการลดการหักล้มจากพายุ ช่วยลดการสูญเสียจากลม และการให้สารควบคุมการเจริญเติบโตของพืชซึ่งส่งผลต่อการเพิ่ม ทั้งปริมาณและคุณภาพ เทคโนโลยีการผลิตกล้วยผลโตโดยใช้ฮอร์โมน ช่วยลดต้นทุน ทำให้เกษตรกรขายผลผลิตได้ราคาสูงขึ้น

จากการสำรวจปัญหาด้านการผลิตของเกษตรกร พบว่า ผลผลิต “20 - 30% เป็นผลผลิตที่ตกเกรด จากการดูแลรักษาและวาทภัย ซึ่งก่อนหน้านี้นักนำไปเป็นอาหารปลาและหมักเป็นปุ๋ย แต่ปัจจุบันมีการปรับการปลูกเป็นการปลูกแบบ ต้นเดี่ยว ทำให้มีผลผลิตที่ใช้ได้ 100% โดยนำส่วนที่ไม่สามารถส่งขายได้เพราะเกรดไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้จะนำไปแปรรูปเป็นกล้วยหอมทอดกรอบ ตราหอมนอกกรอบ ซึ่งอยู่ระหว่างการขอตรวจรับรองมาตรฐานอาหารและยา (อย.)”

ศศิธร ขาญประเสริฐ ยังบอกด้วยว่า กรมส่งเสริมการเกษตร เป็นหน่วยงานสนับสนุนสู่การเปลี่ยนแปลง การดำเนินการทั้งหมดชาวบ้าน หรือเกษตรกรผู้ปลูกกล้วยหอมเป็นคนริเริ่มคิดอยากเปลี่ยนแปลง และปรับปรุง โดยกรมฯ คอยเป็นโค้ชแนะนำในเรื่องต่าง ๆ ไปจนถึง การประสานงานหน่วยงานทั้งภายในและภายนอก เพื่อต่อยอดนำไปสู่ การยกระดับผลผลิต “กล้วยหอมทอง” ให้มีคุณภาพและมาตรฐาน ที่กำหนด โดยกรมฯ แทบจะอยู่ในทุกกระบวนการทำงานของกลุ่มฯ

นอกจากนี้ ยังมีการตั้งเป้าหมายการทำเกษตรแบบไม่ทำลาย สิ่งแวดล้อม หรือ Zero Waste โดยเป็นการปลูกกล้วยแบบเครือเดี่ยว เมื่อได้ผลผลิตตามต้องการแล้วจะไล่ต้นกล้วยทิ้งไปเป็นปุ๋ย เพื่อเป็นการ พักแปลง ซึ่งระหว่างนั้นจะเป็นการปลูกข้าวโพดหวาน เป็นพืชหมุนเวียน และยังช่วยปรับปรุงบำรุงดิน อีกทั้งยังเป็นรายได้เสริมจากการปลูกกล้วย เมื่อปลูกกล้วยหอมครั้งต่อไปจะทำให้ได้ผลผลิตมาตรฐานเดียวกัน คือ ยาว ผลใหญ่ ไม่ตกเกรด ทั้งยังมีการตั้ง “ธนาคารไม้ค้ำ” สลับกันใช้ ไม้ไผ่ที่นำมาค้ำต้นกล้วยในกลุ่มฯ เพื่อลดการทำลายสิ่งแวดล้อมและยัง ลดต้นทุนของเกษตรกรได้อีกด้วย

“ทั้งหมดนี้เชื่อมโยงกับนโยบาย ‘ตลาดนำ นวัตกรรมเสริม เพิ่มรายได้’ ที่มุ่งส่งเสริมและยกระดับคุณภาพชีวิตเกษตรกรให้มีชีวิตที่ดีขึ้น มีรายได้ที่มั่นคงขึ้น สอดคล้องกับนโยบาย 1 ทองถิ่น 1 สินค้าเกษตรมูลค่าสูง คือ การเพิ่มรายได้ให้สินค้าและสินค้าแปรรูปมีมูลค่ามากขึ้น ดังคำที่ นายพิรพันธุ์ คอทอง อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร พูดเอาไว้ว่า ถ้าจะพัฒนาสินค้าหรือเพิ่มมูลค่าสร้างมูลค่าเพิ่มให้เป็นเรื่องของสินค้า ที่มีมูลค่าสูงเราจะต้องตอบโจทย์ให้ได้ว่าทุกมิติตั้งแต่กระบวนการวิเคราะห์

ดิน น้ำ เราจึงมีการเก็บตัวอย่างดินของสมาชิกแปลงใหญ่ทั้งหมดส่งให้ กรมพัฒนาที่ดินเพื่อตรวจวิเคราะห์ว่าดินของเรามีธาตุอาหารอะไรบ้างและ จำเป็นที่จะต้องบำรุงในส่วนที่ขาดไปอย่างไร” ศศิธร ขาญประเสริฐ กล่าว

ขณะที่ นกุล นามปราศัย ประธานแปลงใหญ่กล้วยหอมทอง ตำบลนพรัตน์ บอกว่า กลุ่มแปลงใหญ่กล้วยหอมทอง ตำบลนพรัตน์ มีเกษตรกรสมาชิก 23 ราย พื้นที่ปลูกรวมเกือบ 800 ไร่ สมาชิกได้รับการรับรองมาตรฐานการผลิต GAP แล้วจำนวน 13 ราย พื้นที่ 542 ไร่ และมีสมาชิกได้รับการรับรองมาตรฐานสิ่งปฏิกูลทางภูมิศาสตร์ GI ‘กล้วยหอมทองปทุม’ จำนวน 23 ราย พื้นที่ 1,303 ไร่ โดยกลุ่ม มีการพัฒนาให้เกษตรกรในกลุ่มแปลงใหญ่ทุกคนได้รับการรับรองมาตรฐาน ทั้งหมด ขณะนี้สมาชิกอีก 10 ราย อยู่ในขั้นตอนการตรวจรับรอง มาตรฐาน

ก่อนหน้านี้ชาวบ้านไม่ได้ปลูกกล้วยหอมตั้งแต่แรก แต่ปลูกส้ม เป็นหลัก แต่เมื่อสถานการณ์ทางธรรมชาติ ส่งผลให้ได้ผลผลิตไม่ได้ เป็นตามที่วางเอาไว้จึงมีการพูดคุยกันหันมาปลูกเป็น ‘กล้วยหอมทอง’ แต่ก็ยังไม่ได้รวมกลุ่มกัน คือ ต่างคนต่างทำ ไม่ได้แชร์ความรู้หรือ ประสบการณ์ซึ่งกันและกัน จึงมีการรวมตัวกันเป็นวิสาหกิจชุมชน ทำให้มีการพูดคุยกันมากขึ้น มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกันมากขึ้น

“แม้จะเป็นวิสาหกิจชุมชน แต่ปัญหาหนึ่งที่เราเจอ คือ ปัญหาภัย ธรรมชาติ ซึ่งพอคุยภายในหารือกันว่าตั้งเป็นกลุ่มแปลงใหญ่กล้วยหอมทอง ตำบลนพรัตน์ อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี กันเลยดีกว่า พร้อมมีการพูดคุยกับหน่วยงานราชการอย่างกรมส่งเสริมการเกษตร เพื่อนำองค์ความรู้ แนวทาง วิธีการต่าง ๆ นำมาบูรณาการ และ ต่อยอดสู่การปลูกลูกกล้วยแบบต้นเดี่ยว”

นกุล นามปราศัย กล่าวอีกด้วยว่า ก่อนหน้านี้ชาวบ้านมักเจอเรื่อง ผลผลิตที่ไม่ค่อยดีแต่เมื่อมีการรวมกลุ่มกัน มีการนำนวัตกรรมที่ได้รับ การสนับสนุนเข้ามา ทำให้วันนี้เรามีผลผลิตที่นำไปต่อยอด ทั้งส่งขายสู่ ตลาดและนำไปแปรรูปขายได้โดยปัจจุบัน กล้วยหอมทอง สร้างรายได้

มติชน สุดสัปดาห์

Matchon Weekend
Circulation: 500,000
Ad Rate: 479

Section: First Section/-

วันที่: ศุกร์ 31 พฤษภาคม - พุธสัปดาห์ 6 มิถุนายน 2567

ปีที่: 44

ฉบับที่: 2285

หน้า: 5(เต็มหน้า)

Col.Inch: 106.34

Ad Value: 50,936.86

PRValue (x3): 152,810.58

คลิ๊ป: สีสั

หัวข้อข่าว: รายงานพิเศษ: กล้วยหอมทอง กล้วยต้นเดี่ยว ผลสำเร็จสุดปัง 1 ทองถิ่น 1 สินค้าเกษตร...

ให้กับเกษตรกรอยู่ประมาณ 50,000 บาทต่อไร่ต่อรอบการผลิต

กล้วยหอมทองมีลักษณะพิเศษ คือ เมื่อสุกแล้วจะเป็นสีเหลืองทอง มีขนาดพอดี ลูกไม่ติด เหลี่ยมไม่ใหญ่มาก และของเราเป็นดินเหนียวเป็น ดินที่เหมาะสมกับกล้วยหอมทองทั้งเรื่องคุณภาพ ความหวาน ความใหญ่ที่พอดี เมื่อเปรียบเทียบกับอื่นที่มีลูกใหญ่มาก ๆ ติดเหลี่ยม ความเหนียวนุ่ม ก็สู้กล้วยหอมทองจากทางกลุ่มไม่ได้ หลายคนที่ไม่เจอผลผลิตของ กล้วยหอมทอง ตำบลนพรัตน์ ที่อื่น ๆ ถ้ามองเขาจะรู้จักเลย เพราะสี ที่เป็นเอกลักษณ์ เปลือกบาง สีเหลืองทอง และมีความเหนียวนุ่มหอมในตัว

“ในระยะต่อไป เตรียมเปิดตัวผลิตภัณฑ์กล้วยหอมชนิดใหม่ กล้วยป๊อบ อาหารว่าง ซึ่งเป็นการต่อยอดการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่สร้าง มูลค่าเพิ่มสูง และลดปริมาณการสูญเสียสูญเสียเปล่า สามารถสร้างรายได้เสริม ที่เป็นกอบเป็นกำ ตลอดจนเกิดความสมดุลของระบบนิเวศในแปลง ให้เกิดการหมุนเวียนของธาตุอาหารและสิ่งมีชีวิตในดิน เป็นการเกษตร ที่ปลอดภัยต่อสิ่งแวดล้อมและตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”
นุกุล นามปราศัย ปิดท้าย